

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEN.

Voor de Staat ... 12,-
Franco per post ... 14,-

(Versehijvende driemaal ter week: Vrijdag, Donderdag en Zaterdag) 15 cent de regel ... halve 35 cent reg.

TURKIJE.

Men schrijft van de grenzen van Turkije den 3 Julij: De aankomst van Schékib-Effendi te Bucharest schijnt niets aan de eindschikking der zaken van Wallachije te moeten toebrengen. De eerste stap, welke de commissaris der turken bij dezen vorst heeft genomen te moeten doen, heeft eene zeer sterke oppositie ontmoet van de zijde van den russischen afgezant, den generaal Duhamel.

» Men moet weten, dat de Sultan aan den Prins een hattî-scherif gezonden heeft, om in de algemeene vergadering voorgelezen te worden; dit stuk heeft ten doel om de geesten te bevreemden, dezelve wegens de bedoelingen van het gouvernement gerust te stellen, en eene meer patriotische rigting aan de oppositie te geven. Niet te min heeft de russische gezant het geschikt geoordeeld om zich tegen de lezing van de hattî-scherif in de algemeene vergadering te verzetten. Schékib-Effendi steunt levendig op de tenuitvoerbrenging van het keizerlijk bevel, en eischt van den heer Duhamel dat hij zich hieromtrent met de tegenwoordige consuls generaal te Bucharest verstaat. Ook vraest men dat er droevige gevolgen uit deze botsing zullen ontstaan; want Rusland beweert krachtens tractaten, alleen het protectoraat over de streken der Donau uit te oefenen en het zal niet dan met moeite toelaten, dat andere soevereinen zich met de zaken van dit land bemoeijen.

» Het schijnt ook, dat er verschillen ontstaan zijn tusschen de beide commissarissen betrekkelijk de keuze der nieuwe ministers.

(Augsb. Zeitung.)

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Bern, den 12 Julij: » De radicale partij tracht de zaak der kloosters te doen uitstellen. De president der vergadering heeft de behendigheid gehad, om de vergadering tot nu toe met louter administratieve kwestien bezig te houden, die van dien aard zijn om de gevoelens te verdeelen en de meeningen te veranderen. Hij vleit zich, om door tijd te winnen, de oplossing der Argausche kwestie voor dit jaar onmogelijk te maken, en deze taak aan de vergadering van aanstaande jaar, die te Lucerne zal worden gehouden, over te laten. Intusschen gaat het gouvernement van Argau voort met aan de meestbedruipende de verbeurtverklaarde goederen der kloosters te doen verkoopen, onderhoudt eene soort van zetel in de katholieke distrikten van Freyent en doet de schrijvers, verspreiders en onderteekenaars van petitiën aan de vergadering, wegvoeren.

» De Avoyer Tschanner, heeft zich in zijne opeengereede van alle zinspeling op de tolvereeniging eenige onzer cantons tot de nijverheid in de kantonen outhouden, met het voornemen om de buitenlandsche geweeftde goederen uit te sluiten. Ontrent dit punt maken de plaatselijke aangelegenheden van het kanton Bern het hem tot eene wet om den bondsvrede te verdedigen, die formeel

den grond der handelsvrijheid waarborgt. De stilte van den president der vergadering, ten dezen opzichte is zeer beteekenisvol geweest.

» Een jaarlijksch crediet van 2000 Zwitsersche ponden (2000 franken) is door de vergadering aan het bestuur van den bond toegestaan, om een zeker getal officieren te doen reizen in het belang der militaire instructie.

FRANKRIJK.

PARIS 18 Julij. De vereeniging der koninklijke familie is thans door de aankomst van hünne belgische Majesteiten bijna voltallig. De Prins van Joinville ontbreekt nog, deze wordt tegen het einde der maand verwacht. Het schijnt het lot van den jongen zeeman te zijn, om al de ongelukken die zijne familie treffen, op zee te vernieuen. Alzoo ontving hij op de reede van Brest, de eerste tijding van den dood der ongelukkige hertogin van Wurtenburg, zaliger gedachtenis. Alle omstandigheden doen gelooven, dat het vaartuig het welk de verschrikkelijke tijding zal overbrengen, hem op de wateren van Sicilie zal vinden. Zijne afwezigheid heeft de koninklijke familie te midden dezer jammerlijke gebeurtenissen zeer getroffen. De koning heeft den troost zijner zonen noodig om den last te dragen, dien hij sedert twaalf jaren met zooveel moed torscht en dien het noodlot zoo smartelijk en zoo drukkend maakt.

De gezondheid der hertogin van Orleans blijft zoo goed als de hevigheid harer smart zulks toelaat: H. K. H. heeft hare dames en verscheidene officieren van het huis van den kroonprins ontvangen.

De koninklijke familie heeft ten negen ure in de kapel van het Paleis de H. Misofferande bijgewoond. (Journ. des Débats.)

» Het huis waarin de hertog van Orleans den geest heeft gegeven, is reeds den volgenden dag na de noodlottige gebeurtenis gesloten geworden, maar de heer Cordier, de huurder van het vertrek waarin het verschrikkelijk sterfgeval heeft plaats gehad, had aan eenige personen toegestaan de kamer te bezoeken. Thans zijn de bezoeken van dezen aard formeel ontzegd. Eenige personen van het kasteel gezonden, hebben een inventaris gemaakt van alle meubelen en voorwerpen, die deze kamer bevatte.

» De heer Cordier wilde een zeis wegnemen die aan den muur hing, maar men heeft hem verzoekt dezelve te laten hangen. Men heeft daar en boven den grond der kamer op de nauwkeurigste mogelijke wijze opgenomen, als ook de plaats waarop ieder voorwerp stond. Een volkomen gelijkend vertrek zal op het paleis van Neuilly vervaardigd worden, en al deze voorwerpen zullen op dezelfde plaats komen, waarop zij zich in de kamer, waarin de prins gestorven is, bevonden. Dit zal voor de koningin, die zulks verlangd heeft, een treurig en vroom aandenken zijn.

» De aankoop van het huis is inagelijks geschied

hetzelve van gestroopt, en op deszelfs plaats een kapel worden opgericht.

» Zeker dagblad meldt dat het huis waarin de Hertog van Orleans na zijnen val is overgebracht, en den geest gegeven heeft, den 18 Julij door de burgerlijke lijst voor den prijs van 110,000 franken is aangekocht.

» De Koning der franschen verliest te midden der smarten die zijne familie overstelpen, de belangen van Frankrijk niet uit het oog. Reeds houdt hij zich druk bezig met de kwestie der dynastie, en de Kamers zullen den 26 Julij bijeenkomen om hierover te beraadslagen. Het charter van 1830, even min als dat van Lodewijk XVIII, heeft in de noodzakelijkheid van een regentschap voorzien.

De weinige jaren van den vermoedelijken erfgenaam der kroon, vereischen dat de wetgeving dit belangrijk punt regelt.

Het wetsontwerp waarmede de Kamers zullen aanvangen behelst naar men verneemt, dat de minderjarigheid van den jongen prins met zijn 18 jaar den einde zal nemen; hij zal zijne moeder tot voogdes en den hertog van Nemours tot regent van het rijk hebben. Dit ontwerp zou het beste besluit zijn, dat in de moeijeligheden, welke de dood van Lodewijk Philips in de tegenwoordige omstandigheden zou veroorzaken, mogelijk is. Alle belangen zouden vereenigd zijn, die der familie en der moeder van den eenen kant, die des governments van den anderen; want er is een man noodig, en wel een man van eenen rijpen ouderdom, om aan al de staatkundige gebeurtenissen die binnen- of buitenlandsch kunnen voorvallen het hoofd te bieden.

In het algemeen, heeft de Parijsche pers zich tot nu toe met welvoegelijkheid over het ongeluk dat eene doorluchtige familie en geheel Frankrijk in rouw dompelt, uitgedrukt. Maar de kwestie over het regentschap ontsteekt de oude haat der oppositie: een harer organen spreekt reeds weder van dat *personnel gouvernement van den monarch, des de parlementaire instellingen vervalst en outaardt*; eene trouweloze text van zoo vele declamatiën die zoovele verstanden hebben doen afdwalen, den troon van julij hebben op het spel gezet en ongetwijfeld ook veel hebben toegebracht om de woede der Koningsmoorders aan te litsen.

Verscheidene dagbladen, de geschiedenis nagaande, heropen zich onderanderen op de herinneringen van Blanche van Castilie en Anna van Oostrijk, om te vragen of het regentschap van het Koninkrijk niet even als de voogdijschap van de prins van Parijs aan de jonge weduwe van den hertog van Orleans kon worden opgedragen. Deze herinneringen zijn niet gelukkig. De regentinnen der vrouwen herinneren in het algemeen de treurigste tijdstippen uit de jaarboeken van Frankrijk. De monarchieke trouw bestond toen in hare gansche kracht, echter werd het rijk meer dan eens door burgeroorlog, oproer, regeringloosheid zelfs dan, wanneer de buitenlandsche kwalen van het land niet kwam verzwakt, zou het dan thans zijn, nu alle maatschappelijke

banden los gelaten en alle edele gevoelens in het eigenbelang verstikt zijn? De constitutioneele monarchie zelve, deze laatste uitdrukking eener geregelde magt, bestaat minder door de genegenheid der menigte, dan door de natuurlijke schrik welke nieuwe overwerpen naar men de gevolgen niet voorzie, als de onnadenkendste menschen bezemen.

Men moet in eene zonderlinge dwaling verkeeren om te schrijven, gelijk thans zeker Parijsch blad doet, dat de functien van het hoofd van den staat van karakter en natuur veranderd en zoodanig geworden zijn, dat een vrouw dergelike met meer gemak en voordeel dan te voren kan vervullen. Nooit is de last der kroon zwaarder geweest. Zonder verder te gaan dan 1830, wat zou er van de fransche kroon op zekere hachelijke oogenblikken geworden zijn, zonder de wijsheid en standvastigheid van Lodewijk Philips? Een minder hoedige en voorzigtige Koning zou er onder bezweken zijn; wat zou eene vrouw dan hebben kunnen doen?

Wij houden ons niet bij een ander stelsel op, dat wij niet zullen melden, dan alleen om te toonen tot hoeverre de overdrijving van den partijgeest kan gaan; twee inderdaad tegenovergestelde bladen, maar even overdreven in dertelver respectieve opinien, betwisten de Kamer het recht om zich met de kwestie van een regentschap bezig te houden. Zij zouden willen dat de gedeputeerden zich onbevoegd verklaarden. Er moest alleen eene constituerende vergadering zijn om over de maatregelen te be-raadslagen, die men gedurende de minderjarigheid van den jongen Vorst te nemen heeft; en was de constituerende vergadering gevormd, zoo zou men op nieuw den ced aanprijzen, welke onder den naam van *jeu de paume* vroeger zooveel gevolgen gehad heeft.

De strik is te lomp, dan dat men er zich in zou laten vangen. Weldenkende lieden van alle partijen zullen hunne bijzondere twisten ter zijde stellen, om alleen aan het heil van Frankrijk te werken. De duurzaamheid der instellingen moet het voornaamste doel van al hunne pogingen zijn. Wij gelooven dat de parlementaire meerderheid er volgens haar geweten aan zal werken. De aanstaande zitting der Kamers zal kort zijn, want zij zal, naar men zegt, aan de kwestie van het regentschap worden toegewijd. Laat ons hopen dat deze kwestie op die wijze zal beslist worden, dat de rust van Frankrijk en der wereld gewaarborgd blijve.

(*Journ. du Bruz.*)

-- BRUSSEL 19 Julij. Men schrijft uit Parijs den 16 Julij ten 5 ure des avonds:

» Heden morgen hebben de belgische en fransche onderhandelaars een accoord getroffen, dat ten voordeele van België de exceptie op de ordonnantie van den 26 Junij daarstelt.

» Heden namiddag is de overeenkomst onderworpen aan den raad der ministers, en zoo op het oogenblik verneem ik dat de overeenkomst ten vier ure geteekend is.

» Ik heb geen tijd hier iets meer bij te voegen, daar anders de courier zal vertrokken zijn.

» De heer van Praet zal op het oogenblik naar Brussel vertrekken, om naar ik meen, de overbrenger der overeenkomst te zijn.

(*Independant.*)

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van 16 deser, is tot gouverneur-generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen benoemd de Heer B. J. Elias, thans secretaris-generaal van het ministerie van Kolonien.

GRAVENHAGE, den 17 Julij. Z. M. Koning Willem Frederik graaf van Nassau verleent dagelijksche audiëntie. Heden woude de graaf, benevens Z. M. den Koning, den prins en de Prinses van Oranje en Z. K. II, prins Alexander, de vroegspreek bij onder het gehoor van ds. Timmers Verhoeven, die den Almagtigen met warmte dankte voor he-

geluk, aan de gemeente geschonken, den grijzen Vorst hersteld en in welstand in haar midden te mogen zien. Naar men zegt, zal Koning Willem Frederik in den loop dezer week weder de residentie verlaten.

Het verigt van de herleden van Z. M. den Heer van Oranje en de Prinses van Oranje, eene zeer turijren-achtige reeg gespreken, maakt het ontwerp van alle gesprekken uit en ieder neemt het grootste deel in de ramp, die Frankrijk en het Stamhuis getroffen heeft. Ons Hof is hier bewogen met deze verschrikkelijke gebeurtenis.

Heden vertrekt de generaal Nepveu, adjudant des Konings, naar Parijs, om de deelneming van Z. M. wegens dit treurig afsterven te gaan betuigen aan Z. M. den Koning der Franschen en de verdere Koninklijke Familie.

GRAVENHAGE, den 18 Julij.

De regering heeft onlangs aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verschillende vragen onderworpen, betrekkelijk de ahangige ontwerpen van wet op het stem en kiesregt. Ziehier deze vragen en de daarop gegeven antwoorden:

1.0 Zullen de kiezers ter benoeming van staatsleden ten platten lande al of niet welgevallen? Meer dan twee derden der leden hebben deze vraag toestemmend beantwoord.

2.0 Zal er eene vaste dan wel eene veranderlijke census zijn? Eenstemmig heeft de Kamer zich voor het eerste stelsel verklaard.

3.0 Zou er eene vaste census zal zijn, wat zal dan tot grondslag der regering daarvan strekken? Op deze vraag is, voor zooveel de steden betreft, door meer dan twee derden der leden geantwoord: De beschreven middelen met patentregt.

4.0 Wat het platteland aangaat, heeft zich insgelijks een groot aantal leden voor de beschreven middelen met het patentregt verklaard; eenige weinige leden daarentegen hadden de verhouding van de bevolking en de belastingen verlangd tot grondslag der census te zien aangenomen.

5.0 Zal de bij art. 133 der Grondwet bedoelde verdeling van iedere provincie in districten tot de verkiezing door den landelijken stand ter provinciale vergadering al of niet bij de wet worden vastgesteld? Ook voor de toestemmende beantwoording dezer vraag heeft zich de groote meerderheid der Kamer verklaard.

6.0 Zal het getal der leden van de provinciale en van de gedeputeerde Staten nu door de wet worden geregeld? Bijna al de leden der Kamer hebben deze vraag toestemmend beantwoord.

7.0 Zal de thans in eenige stedelijke reglementen voorkomende bepaling, omtrent het kiezen van raadsleden uit de buitenterritorien van sommige steden, in de wet worden opgenomen? Meer dan de helft der leden heeft op deze vraag een ontkennend antwoord gegeven.

8.0 Zal in de wet worden opgenomen, het thans bij de reglementen bestaande beginsel, dat sommige gemeenten van het platteland den naam van steden dragen, en zal men in de wet insgelijks het thans in de reglementen bestaande voorschrift opnemen, dat in sommige gemeenten van het platteland de raadsleden geheel of gedeeltelijk door kiezers zullen worden benoemd? Meer dan de helft der leden heeft zich zoo wel tegen het eerste als tegen het tweede punt verklaard.

9.0 Hoe zal de benoeming der gemeente-raadsleden ten platten lande geschieden? a. door gedeputeerde Staten, na het plaatselijk bestuur te hebben gehoord, zoo als thans plaats heeft? b. door gedeputeerde Staten, op voordragt van kandidaten door stemgerechtigden? c. door stemgerechtigden, of wel d. door kiezers? Na dat deze door stemgerechtigden zijn benoemd. Voor de toestemmende beantwoording van al deze vragen heeft zich slechts ten hoogste een vijfde der leden verklaard.

10.0 Welk beginsel zal worden aangenomen ten aanzien der heerlijke regten? Voor het behoud van de bestaande orde van zaken hebben slechts zeer weinige leden gestemd.

De helft der Kamer heeft de staatkundige regten der heeren als zoodanig verworpen. Sommigen wilden hieromtrent niets in de wet vermeld zien. Een vierde der Kamer verlangt schadeloosstelling en bevel de heeren voor het misbruik van de wet den 18 Julij verleende dagelijksche audiëntie gedurende de afwezigheid van den koninkrijksgraaf van Nassau, des namiddags of des avonds, in een open rijtuig gezeten en vergezeld van mevrouw de Gravin, toertjes door of in de omstreken dezer residentie. Zaterdag, gedurende dat M. audiëntie verlatende, heeft mevrouw de Gravin te Scheveningen het magazijn en vervolgens het kabinet van zeldzaamheden, beide aan den heer D. Boer toebehoorende, bezocht, waar zich, zoo als men weet, ook het geslacht van den walvisch bevindt, zij heeft verscheidene aankopen aldaar gedaan en den eigenaar hare belangstellende goedkeuring in zeer pleidende woorden te kennen gegeven.

GRAVENHAGE, den 19 Julij. Naar men verzekert, zal Z. M. koning Willem Frederik graaf van Nassau, als mede de Gravin, aanstaanden Donderdag weder deze residentie verlaten.

De spoorweg tusschen Luik en Ans is den 17 dezer plegtig ingevijd, in tegenwoordigheid van den Belgischen Minister voor de publieke werken en van verscheidene andere hooge autoriteiten. Bij die gelegenheid is te Luik een prachtig feest gegeven.

Sedert langen tijd leefden de gemeente Elsloo en Stein in aanhoudend misverstand over de verdeling van heidegrond tusschen deze beide plaatsen. Een koninklijk besluit, dat daaraan een einde maken moest is de gelegenheid geweest van verscheidene wanordelijkheden.

De landmeters, belast met het trekken der grenslijn en de plaatsing der grenspalen, zouden, naar men meldt, mishandeld en de palen uitgetrokken zijn. Laatsleden zondag is een bode, belast met het aflezen van het koninklijk besluit en eener bekendmaking van Z. Exc. den gouverneur in de gemeente Stein, insgelijks mishandeld, en zijn de bekendmakingen der Regering verscheurd. Daarenboven hebben er hevige twisten tusschen de inwoners van Stein en Elsloo plaats gehad.

Dien ten gevolge is gisteren een honderdtal landiers, onder bevel van een ritmeester en twee luitenanten, vertrokken. Deze zijn echter gisteren avond van daar alhier terug gekomen en afgelost door een gelijk getal manschappen infanterie, aangezien er geen stallingen voor paarden aanwezig waren.

Heden morgen heeft zich de justitie naar Stein begeven, om een onderzoek naar de schuldigen in te stellen.

ARRONDISSEMENTS REGTBANK

van
B O S C H.
Nouale-Tienden.

ZITTING VAN 22 JUNIJ 1842.

In de zaak van het Bestuur van het Algemeen Armenfonds ende Godshuizen der stad Grave, uitgeoefend door het Collegie van Regenten over de armen aldaar tot het voeren dezer procedure gemachtigd bij Besluit der Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van Augustus des Jaars 1800 een en veertig Litt. J. J. afdeeling finantien, en toegelaten om hi dezer kosteloos te procederen, bij beschikking dezer Regtbank van 13 October daaraanvolgende, op de expeditie behoorlijk gratis geregistreerd, ter bevestiging van den Rentmeester van op-gemeld Bestuur Mr. Willem Hendrik Abraham van Tuerehout, eischer bij geregistreerd exploit van elfden December deszelfden jaars, vertegenwoordigd door den Procureur Gussela, tegen A. B. B.

Keer. gepensioneerd Majoor, wonende te Cuyk, gedaagde bij opgemaakt exploit gerepresenteerd door den Procureur Holster.

Gehoord partijen in hunne middelen en conclusien luidende die des Eischers.

Aangezien Johan, Heer van Cuyk, in den jare 1294, des Vrijdags na Sint Denijs (14 October) het St. Catharina's Gasthuis te Grave, thans behoorende tot het Algemeen Arrubestuur aldaar, heeft begiftigd met de helft van de destijds reeds gevallen en in de toekomst nog te vallen Novaal-Tienden in zijne dorpen en parochien van Cuyk, Bengen, Meerse en Sambeek, alles blijkens opene Brieven van dien dag, gerelateerd in een *vidimus* van Scholtia, Burgemeesteren, Schepenen en Raad der Stad Grave de dato 14de December 1561, welke uitgifte van Johan Heer van Cuyk, is goedgekeurd en bevestigd, zoo bij de respectieve Rectoren der Parochien, als bij den Officialis van het Bisdom van Luyk, luidens hunne twee opene brieven, waarvan de eene is geschreven op den dag van St. Lucas (18 October) en de andere Zaterdag voor St. Cathrien (20 November) van den jare 1294, beide gerelateerd in een *vidimus* opgemaakt voor den Deken der Collegiale Kerk van St. Elizabeth te Grave, op exhibitie van den Rentmeester van het Gasthuis van St. Cathrien, in tegenwoordigheid van den Burgemeester, Notaris en getuigen in de maand Augustus van den jare 1494.

Aangezien het Bischend Bestuur zich steeds in het bezit en genot van dat regt heeft gehandhaafd.

Aangezien de gedaagde is eigenaar van twee perceelen Teelland, gelegen binnen de Gemeente Cuyk, kadastraal bekend Sectie C. Nis. 612 en 617, groot te zamen elf bunders een en twintig roeden zes en zeventig ellen, van welke gronden, die eerst sedert eenige jaren tot bebouwing gebragt zijn, zowel de gedaagde als deszelfs auteurs ruim tien jaren de Tiende, van de daarop gewonnen vruchten, aan het Bischend Bestuur hebben betaald.

Aangezien die gronden in den zomer van 1800 een en veertig gedeeltelijk met inoogtbare, aan hoopen gestelde Rogge en verder met Tarwe, Boekweit, Haver en Spurrice waren bezet.

Aangezien blijkens daarvan opgemaakt proces verbaal van den Heer Burgemeester van Cuyk, bij het inzamen der Tiende van den oogst in dat jaar, de gedaagde, welke die perceelen voor eigene rekening had gebouwd, aan den persoon, die van wege het Bischend Bestuur belast was met het bijrijden der Tiende, de Tienden van de bovenomschreven perceelen uitdrukkelijk heeft geweigerd.

Aangezien de Gedaagde door die willekeurige en onregmatige weigering op het eigendomsregt, van het Bischend Bestuur inbreuk gemaakt heeft en aan hetzelfde schade heeft brokkend.

Zoo concludeert de ondergeteckende Procureur, dat het der Regtbank zal behagen te decreteren voor regt, dat aan het Bischend Bestuur oompeteert het regt op de helft der Novale Tienden binnen de gemeente Cuyk en bepaaldelijk op de helft der Tienden van de Tiendbare vruchten over den jare 1800 een en veertig gewonnen en ingeooft van de twee aan den gedaagde in eigendom toebehoorende, en door hem over dat jaar in eigen gebruik gehouden en met rogge, tarwe, boekweit, haver en spurrie bezaaide perceelen land, gelegen binnen die gemeente sectie C. Nis. 612 en 617, groot te zamen elf bunders, twintig roeden en zes en zeventig ellen.

Mitsdien den Gedaagde te condempneren om aan het Bischend Bestuur, in handen van deszelfs Rentmeester te Grave, opteleggen en te betalen eene somme van twee hondert vijftig gulden, tot vergoeding der waarde van de helft der Tiende van gemelde vruchten, door den gedaagde tegen regt weggevoerd en naar zich genomen, of zoo veel minder of meer als door den Regter zal worden geoordeeld, des noods bij staat te justificeeren volgens de wet van 15de April 1793.

En die des gedaagden doet onder uitdrukkelijk voorbehoud van alle zijne regtsmiddelen geene uitgezonderd, speciaal van zijne actien ten wege eigendomsregt tiend-

weghaling; door den Eischer ter Sluik gepleegd, toestendig ten aanzien der daadzaken, die aanleiding tot het onderhavig proces gaven eerbiedig voordragen.

Dat de gedaagde is eigenaar der beide perceelen teelland gelegen onder Cuyk, in de conclusie van den Eischer, kadastraal omschreven, op welke deze zich het regt der helft van den novalen tiend aanmatig.

Dat die perceelen, aanvankelijk zijn geweest woeste heide grond, op welke een dennenbosch is aangelegd, dat later is mitgeroepd, en daarna sedert eenige jaren, tot teel- of bouwland is bewerkt geworden.

Dat de gedaagde van het eerste tijdstip af, dat hij die perceelen voor zijne eigene rekening, in 1800 veertig, heeft laten bebouwen, de novale tiendhelft aan den Eischer heeft geweigerd, vermits de gedaagde die tiendvordering, als onwettig beschouwde, terwijl hij beweert dat welke tiend, door den Eischer, op deze zelfde perceelen, toen dezelve verpacht waren, vroeger ook mochten geheven zijn, die tiendbetaling, alleen het gewrocht van dwaling der pachters, geen het minste regt voor het vervolg kan daarstellen.

Dat, ten aanzien van het novaal tiendregt hetwelk de Eischer hier vordert, hetzelfde door hem wordt gegrond op eenen giftbrief van Johan, Heer van Cuyk, gedagteekend den veertienden October des jaars twaalfhonderd vier en negentig, die de helft van alle zijne, destijds reeds bestaande, en in de toekomst nog ontstaande novale tienden in de dorpen en parochie zijner heerlijkheid Cuyk aan den Eischer heeft geschonken, duende een werk van barmhartigheid tot lansen zijner ziel, en die zijner voorouders, welke gift, als daadzaak door den Eischer behoort te zijn, als bewezen, waaruit volgens zijne meening, zoude geboren zijn, het onderwerpelijk wetmatig novale tiendregt, in het bezit en genot van hetwelk de eischer beweert, zich steeds te hebben gehandhaafd.

De regtsvraag bepaalt zich derhalve naar het oordeel van den gedaagde tot dit punt van onderzoek: of het novaal tiendregt van Johan Heer des lands van Cuyk, alsnog in volle wettige kracht bestaat, hetwelk, bij gift op den Eischer is overgegaan ten aanzien van den novalen tiend der perceelen teelland van den gedaagde, welke de Eischer zelfs in zijne conclusie getuigt dat eerst sedert eenige jaren tot bebouwing zijn gebragt.

Ofschoon dus de gedaagde de daadzaak dezer begiftiging niet tegensprekt en partijen derhalve hieromtrent het eens zijn, kan de gedaagde echter zich niet vereenigen met het gevolg hetwelk de Eischer daaruit afleidt dat aan hem de helft van den novalen tiend, die beide voorbedoelde perceelen van den gedaagde eerst sedert eenige jaren tot bouw of teelland ontgaan regtmatic zoude bestendig zijn.

Dit blijft de gedaagde wel uitdrukkelijk ontkennen op de navolgende gronden.

Aangezien 1° de hoogste Staatswet reeds in 1700 acht en negentig voor altijd heeft vernietigd, alle eigenlijk gezegde heerlijke regten en alle titels aan toenmalige heerlijkheden verbonden; zoo als blijkt uit Artikel vier en twintig van de Staatsregeling des Bataafschen volks in deszelfs grondvergaderingen op den drie en twintigsten April 1700 acht en negentig, goedgekeurd en bekrachtigd als een zoodanig geproclameerd in de constituerende vergadering den eersten Mei deszelfden jaars.

Aangezien 2° alle tiendregten van welken aard ook, mitsgaders alle andere regten of verplichtingen hoe ook genaamd uit het leenrecht of leenregt afkomstig en die anderszins sprongen uit een wederzijdsch vrijwillig en wettig verdrag met alle de gevolgen van dien aard, vervalten zijn verklaard, zoo als blijkt uit Artikel vijf en twintig van diezelfde Staatsregeling.

Aangezien 3° die hoogste Staatswet van deze algemeene vernietiging der heerlijke regten en algemeene afschaffing van alle tiendregten alleen heeft uitgezonderd de zoodanige die bewijsselijk hunnen oorsprong hebben uit eene gewone burgerlijke ver-

bindingen zoo als afstand van eigendommelijken grond tegen uitkeering van een tiende gedeelte der vruchten.

Aangezien 4° geen tiend en dus ook geen novale tiend thans meer kan gevorderd worden dan krachtens eene zoodanige uitgezonderde wettige overeenkomst, waarvan het bestaan door den excipient behoort te worden aangewezen, volgens den regsregel: *excipiendo excipiens fit actor ei incumbit onus probandi*.

Aangezien 5° een zoodanig wederzijds vrijwillig wettig verbindend contract door den begiftiger van den Eischer den Heer der Heerlijkheid van Cuyk niet wordt aangewezen in zijnen giftbrief.

a. Omdat Johan Heer van Cuyk in dien giftbrief zelf op den voorgrond stelt niet eene zoodanige wettelijke overeenkomst als de oorsprong van zijn Novaal tiendregt op alle de grondeigendommen zijner heerlijkheid, maar eene aloude gewoonte van hem en zijne voorzaten, eene gewoonte die gewoonlijk op niets anders steunt dan op het zoogenaamd regt van den sterksten, aan zijde van den overnagte hebbende, tegen den zwakken aan hetwelk deze zich moest onderwerpen, eene aloude gewoonte van onregt, derhalve die noch door langdurig tijdsverloop, noch door vrome bestemming van dat onregt ooit kan gewettigd worden, aan welke juist daarom als strijdig met de eeuwige regten der menschheid en met der Burgeren natuurlijke gelijkheid en vrijheid, de Staatswet van 1793 paal en perk heeft willen stellen, door dezelve voor altijd af te schaffen.

b. Omdat voor de juistheid dezer beschouwing de hoogste waarschijnlijkheid pleit, gegrond in de eerste plaats: op de persoonlijke hoedanigheid van den novalen tiendgever, van wien de Eischer hier zijn regt ontleent; deze was Johan Heer van Cuyk van beroep een krijgsman [miles].

In de tweede plaats op het verband van dit krijgsmanschap met den toenmaligen toestand van ons vaderland, want de Heeren der Heerlijkheden in Nederland waren sedert de negende eeuw leenmannen van den Franschen Koning; zij behoorden tot den Krijgsmansstand even als Johan, Heer van Cuyk (Dominus de Cuyk miles) zoo als de giftbrief zich oorspronkelijk uitdrukt: (Die Heeren bewezen hunnen leenheer den Koning hulde en trouw met hunne Manschappen tegen zijne vijanden; waarvoor zij beleend werden met de Hertogdommen, graafschappen of heerlijkheden met veelvuldige daaraan verbondene regten, waaronder het regt der aloude gewoonte bepaalde tiendheffing waarschijnlijk ook behoorde, welke leenen eindelijk erfelijk in hun geslacht werden en bekend zijn onder de benaming van de erfelijkheid der groote leenen, zoo als de geschiedschrijvers zulks nader aantoonen, waaruit volgt, dat de eischer om de voortdurende wettigheid van den onderhavigen novalen tiend te staven geheel uit het oog verliest het gewichtig onderscheid van tiendregt oorspronkelijk eene geestelijke, later eene wereldsche grondbelasting, ooperimgtig ingevoerd, en van tiend eigendom door vrijwillige overeenkomst, het zij met den grondeigenaar hetzij met den tiendheffer, die met hem gecontracteerd werd, wettig verkregen.

De leenman Johan Heer van Cuyk, was de uitsluitend eigenaar van het novaal tiendregt zijner heerlijkheid, maar geen tiend-eigenaar; Tiendregt en Tiend-eigendom, behoort men dus wel zorgvuldig te onderscheiden, want het eerste tiendsoort is reeds door de Staatsregeling van 1793 afgeschaffd en het laatste tiendsoort alleen bij uitzondering door haar geëerbiedigd.

Aangezien 6° die hoogste Wet eenmaal afgekondigd terstond heeft gewerkt, en deze hare werking kracht door geene Staatsmagt hoegenaamd, noch geschorst, noch gewijzigd heeft, kunnen worden, zonder den daartoe uitgedrukten Volkswil overeenkomstig art: 304 tot en met art: 303 van diezelfde Staatsregeling, terwijl elke verandering of afschaffing door latere Staatswetten geen terugwerkenden invloed kan uitoefenen op regten, eenmaal door de Staatsregeling van 1793 wettig verkregen.

Aangezien 7° hoe of in welken zin men de voor- aangevoerde artikels dezer Staatsregeling ook mogt

opvatten of uitleggen dan nog deze rechtszaakheid in alle gevallen onvrikbaar staat, dat de onderwerpelijke novale tiend, die gevorderd wordt van des gedaagdens Grond-eigendom, die eerst sedert eenige jaren tot bouwland is ontgonnen, dus na de afschaffing van het fransch Keizerlijk organiek decreet de dato 22 Januarij 1813 (Bulletin des Lois No. 470) in teelland hervormd is, geenerlei novale tiend aan den eischer kan verschuld zijn, die op dat tijdstip niet daadwerkelijk bestond, omdat volgens artikel 1 van dat organiek decreet, alle op dat tijdstip nog bestaande tienden gelijkvormig werden gemaakt met grondrenten, afkoopbaar volgens art. 530 van het Code Napoleon, de afkoopprijs werd berekend naar het geldelijk bedrag der vruchten gedurende de laatste dertig jaren genoten, die het tijdstip zijn voorafgegaan, waarop hetzij de grond- of de tiendeigenaar, de verwisseling der tiendpligtigheid in eene geldelijke rente aanvaardt, zodat, krachtens dit organiek wetgevend decreet, alle gronden in Noord-Nederland en bij gevolg ook in Noord-Brabant, welke sedert 1783 niet werkelijk tiendpligtig waren, al had de Staatsregeling van 1798 nimmer bestaan of daarop tusschen iets bepaald, van het vroeger tiendrecht of de grondbelasting onder de benaming van novale tiend bekend, zijn vrij verklaard en dus daarvan geheel zijn ontheven.

Aangezien 8° indien de oorspronkelijk novale tiendgever zelve hier als eischer was opgetreden, hij thans geen recht meer zou bezitten om eenen novalen tiend te vorderen die op den 22 Januarij 1813 nog niet bestond, en bij gevolg de tegenwoordige eischer als begiftigde geen meerder recht kan bezitten, dan de gever zelfs bezat, van wien de begiftigde zijn recht ontleent volgens den bekende regtsregel *in alium transfere potest quam ipse habet* waaruit volgt, dat het recht van den gever ophoudende, het recht van den begiftigde tevens moet ophouden, overeenkomstig den regtsregel: *Solutio jure dantis resolvitur jura accipientis*.

Zoo concludert de ondergeteekende Procureur van den gedaagde.

Dat de Regtbank den Eischer zal verklaren niet ontvankelijk in zijnen eisch, immers in alle gevallen niet gegrond met veroordeeling van denzelfden in de kosten van het proces.

Gehoord den Heer Officier in deszelfs gemotiveerde conclusien, strekkende tot toewijzing van den eisch en der conclusien van het eischend Bestuur *cum expensis*.

Gezien de stukken.

(Vervolg hierna)

ADVERTENTIE.

** GETROUWD

L. I. HAENEN
met
M. C. CRAMER

Weduwe G. J. KOPPELAAR

's Bosch
den 2) Julij 1842.

** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, C. M. J. LEURS, Geliefde Echtgenoot van

GRAVE,
21 Julij 1842.

P. HENDRIKX.

** Op heden overleed mijne Geliefde Echtgenote, GEERTRUIDA ANNA VAN STRAALLEN, in den Ouderdom van 42 jaren.

NABEN,
14 Julij 1842.

C. P. DE ROEPER.

To Huur eene GESTOFFEERDE KAMER alleraangenaamst, gelegen aan de Zuid-Willemsvaart te 's Bosch, voor een persoon met of zonder Kost. Men adresseer zich bij den Drukker en Uitgever dezes.

De Notaris J. O. DE BERGHE, residentende te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe benoemd door de Arrondissements-Regtbank te 's Gravenhage, bij Verkoop van den 14^{den} December 1841 en 21sten Junij 1842, op de Expeditie behoorlijk geregtvaard in het openbaar Verkoopen

Onder Lieshout,

1e. Koop. De HEERLIJKHEID Lieshout met al de daartoe behorende REGTEN en GERECHTIGHEDEN, JAGT, VISCHERIJ, CHIJNS-BOEK en al hetgeen verder daartoe is behorende.

2e. Koop. Het regt van PLANTAGIE of BEPOTING op de publieke Wegen en Straten der Gemeente Lieshout, en alzoo ook den HOUTWAS daarop staande.

3e. Koop. Eene zeer logeable HEERENHUIZINGE, bevattende eene groote ZAAL, verscheidene andere BOVEN en BENEDEN KAMERS, KEUKEN en verdere GEMAKKEN, voorts KOETSHUIS, ERF, TUIJN, WEDLAAND, HOUTWAS en aanhooren.

De voorsz. 3e Koopen worden ook in Massa geveild.

4e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN, groot omtrent 20 Bunders in huur bij J. BROUWERS.

5e. Koop. Twee perceelen BOUWLAND aan elkander ter plaatse gent. de zeven loopwegen groot 1 B. 78 R. 60 E.

De twee laatste Koopen worden ook in Massa geveild.

6e. Koop. Eene ROUWHOEVE gent. het Molenkamp, met de daarbij behorende LANDERIJEN groot omtrent 10 Bunders, in huur bij J. VAN HOCF.

7e. Koop. Eene LAAN of DREIJF genaamd de Heerendreef beplant met EIKEN, BEUKEN en andere BOOMEN.

8e. Koop. Een perceel BOSCH, beplant met EIKEN, BOOMEN en SCHAARHOUT, groot 19 R. 70 E. ter plaatse genaamd Vogelzang.

9e. Koop. Een zeer groot HOUTBOSCH, waarin circa 500 EIKEN en 240 DENNEN veelal zware BOOMEN en HAKHOUT, groot 10 B. 46 R. 90 E. ter plaatse genaamd Rouw-Eeuwsel.

10e. Koop. Een HOUTBOSCH, gent. Molenkamp, groot 1 B. 79 R. 80 E.

11e. Koop. Drie perceelen DENNEN-BOSCH en BOUWLAND groot 1 B. 90 R. 80 E., ter plaatse genaamd Rooijven.

12e. Koop. Drie perceelen DENNEN-BOSCH en SCHAARHOUT groot 1 B. 12 R. 30 E., ter plaatse genaamd Rooijven en Papenhoef.

13e. Koop. Een KAPITAAL rentende 4 pCt groot f 2000-00. ten laste van de Wed. G. E. VAN MOORSEL c. s.

14e. Koop. Een dito groot f 2000- ten laste van M. A. M. A. S. c. s.

15e. Koop. Een dito groot f 1000 ten laste van P. J. C. BROUWERS. c. s.

16e. Koop. Een dito groot f 2000 ten laste van H. VAN OS. c. s.

17e. Koop. Een dito groot f 1875, ten laste van P. DEKKERS c. s.

18e. Koop. Een dito groot f 2000 ten laste van J. SWINKELS c. s.

19e. Koop. Een dito groot f 1000 ten laste van H. VAN OS. c. s.

De voorschreven 10 koopen zullen ook in Massa worden geveild.

Onder Jeekschot

gemeente

St. OEDENRODE EN VEGHEL.

20e. Koop. De HEERLIJKHEID Jeekschot met al de daartoe behorende regten en gerechtigheden JAGT, CHIJNS-BOEK, enz.

21e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN groot 15 Bunder in huur bij J. SCHEEPERS.

22e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN groot 32 Bunders, in huur bij W. OPPER S.

23e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN groot 30 Bunder, in huur bij de kinderen A. H. VAN DOOREN.

24. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN, groot 23 Bunder, in huur bij W. VAN DE VEN.

25e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN groot 22 Bunder, in huur bij de Kinderen H. VAN DEN BERG.

26e. Koop. Eene ROUWHOEVE met de daarbij behorende LANDERIJEN groot 27 Bunder, in huur bij de Wed. P. OPPERS.

27e. Koop. Drie perceelen DENNEN-BOSCH, groot 2 Bunders 70 Roeden 30 Ellen.

28e. Koop. Twee Perceelen nieuw aangelegd DENNEN-BOSCH, groot 3 Bunders 84 Roeden 40 Ellen.

De voorsz. 8 laatste koopen, aan elkander geslegen en te zamen uitmakende 165 Bunders 66 Roeden 30 Ellen, zullen met den 20e. Koop ook in Massa worden geveild.

Alle de voorschreven GOEDEREN zijn bij gedrukte Billetten zeer gedetailleerd omschreven zullende deze Verkoop geschieden te 's Hertogenbosch in het Brabandsch Koffiehuis, staande aan de Markt, bewoond bij L. GORDENS, op Donderdag den 11^{den} Augustus 1842, provisioneel en 14 dagen daarna dus op Donderdag den 25 derzelfde Maand fignaal telken dage des namiddags ten 3 ure, te beginnen.

Inusschen nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voorn. Notaris DE BERGHE te 's Hertogenbosch, alsmede nog zoowel ten kantore van den Heer Notaris DE BASS te 's Hage, als bij den Administrateur der Goederen de Heer R. F. RIBBIJUS, te 's Aarle-Rixtel terwijlen de titelen van eigendom kadastrale plannen en Voorwaarden van Verkoop, bij voorn. Notaris DE BERGHE, ter inzage zijn; Brieven Franco.

Lees Hier.

Op Woensdag den 27 Julij 1842 en volgende dagen des namiddags ten twee ure, zal er aan het Vendhuis van de Wed. J. M. OFFERS, in de Buihamerstraat, publiek worden vercocht:

Eene groote partij TAPIJTENGODE, (hetwelk per el zal vercocht worden) MAHONIEHOUTEN-SECRETAIRES, CHIFFONIERES, CANAPES, TAFELS, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORCELIJN, GLAS en AARDEWERK, KOPER, TIN, WELGEVULDE BEDDEN met derzeiver toebehooren; MANS en VROUWENKLEEDEREN, en hetgeen verder zal worden geveild.

Welke Goederen daags voor de verkoop des voormiddags van tien tot twaalf en des namiddags van twee tot vijf ure voor een ieder zullen te zien zijn.

Granenmarkt van Amsterdam van Woensdag 20 Julij. Tarwe met redelijke handel, aan gebruiers tot vorige prijzen 127 p. o. wib. Poels. /390, 130 p. b. Poels/370 125-128 p. Rijn /305, 320, 126 p. Rost. /306. 126 p. Pommer /302 125 p. Bovenl. /295, 129 p. o. b. Poels. /360, 128 p. witte Sib; siclie /362, Rogge met kleine omgang, prijzen als te noteren 118 p. Rijn /170, 119 p. Limb. /175, 124 p. Scit. /198. 199, 200, 120 p. n. Frans. /175 bij partij 121 p. Rijn /184. Garst zonder handel. Hayer in een doez; 85 p. fijne /112 85 p. dikke /116 72 p. Voer /90.

Koolzaag 1 pvt. hooger Zeeuwch en Overm. 64. 66 en 68 pvt. Hetuws 68 pvt; Rijnisch 68 pvt, Dito Avechlaad 64 pvt. op 9 vat. in Sept. 66 pvt.

Lijnzaad zonder handel. Raapolie dadelijk in een doez, op levering met weinig handl. wilfiger, per 6 w. /42, Vlieg. /40 a 41, Sept. Oct. Nov. en Dec. /40.

Lijnolie, per 6 w. f. 38 a Vlieg. /34 a 4. Eenapolie per 6 w. /43, Vlieg /42.

Beurs van Amsterdam

Heden Woensdag 20 Julij 4 1/2 Ure. W. S. 2 1/2 pCt. 51 1/2. Dito 5 pCt. 100 1/2. 5 jnd. 4 1/2 pCt. 98 1/2. Handels 144 1/2. O. I. 5 pCt. 99 Rijnspoor. 91 1/2. Id. 85 p. st. 18 1/2. Dito Coupon. 26 1/2. Post te L. 2 1/2. 25. Oude Russen 106 1/2. Dito 4 pCt. 89 1/2. Metalliek. 107 1/2. Ter drukkerij van D. A. A. de ROOY.